

МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*О. О. Мезенцева, асистент,
Національний технічний університет «КПІ», м. Київ*

Проаналізовано міжнародну інвестиційну діяльність як чинник підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Узагальнено взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємств та їх інвестування на міжнародному ринку після фінансової кризи. Проаналізовано рівень інвестиційної привабливості української металургії. Виділено напрями модернізації вітчизняної металургії з метою підвищення її конкурентоспроможності.

***Ключові слова:** промислове підприємство, конкурентоспроможність, інвестиції, металургійний комплекс.*

Проанализирована международная инвестиционная деятельность как фактор повышения конкурентоспособности отечественных предприятий. Обобщена взаимосвязь конкурентоспособности предприятий и их инвестирования на международном рынке после финансового кризиса. Проанализирован уровень инвестиционной привлекательности украинской металлургии. Выделены направления модернизации отечественной металлургии с целью повышения ее конкурентоспособности.

***Ключевые слова:** промышленное предприятие, конкурентоспособность, инвестиции, металлургический комплекс.*

ВСТУП

У сучасних умовах економічний розвиток країни значною мірою залежить від ефективного інвестування, яке відіграє ключову роль у національному розвитку, при цьому особливої ролі набуває міжнародне інвестування, завдяки якому опосередковуються всі економічні взаємозв'язки, поєднується національна та інтернаціональна виробничо-торговельна діяльність з фінансовою сферою.

Досвід багатьох країн показує, що за умов масштабних і головне ефективних іноземних інвестицій можна досягти економічного успіху. Разом з тим іноземне інвестування за відсутності дійових державних впливів приймаючої країни на його структуру спричиняє і відчутні негативні наслідки.

Розвиток вітчизняної економіки, підвищення конкурентоспроможності українських підприємств з метою подолання відставання від економічно розвинутих країн та інтеграції у світове співтовариство неможливе без здійснення інвестицій, у першу чергу міжнародних інвестицій. Міжнародні інвестиції на сьогодні реалізуються у різних видах і формах та достатніх масштабах для економічного розвитку окремих країн та світового розвитку в цілому.

Сучасні вчені приділяють значну увагу інвестиціям, інвестиційному процесу, досліджують їх, але не враховують виняткового впливу інвестиційних потоків на стратегічний розвиток країни. Інвестування розглядається як ситуативне вкладення грошей з метою швидкого отримання прибутку. Великий внесок у дослідження питань інвестиційної політики та ефективності капіталовкладень зробили такі українські вчені: Ю. М. Бажал, Л. М. Борщ, І. П. Мойсеєнко, В. Г. Федоренко та інші. Серед зарубіжних авторів варто назвати такі

прізвища: Д. Стейнер, І. Ансоф, Р. Бранденбург, С. Бір, П. Самуельсон, І. Форестер та ін. [1, 7, 8].

Однак, незважаючи на досліджуваність понять "інвестиції" та "інвестування", багато аспектів залишаються не розкритими до кінця, зокрема залежності інвестицій та розвитку, їх взаємозалежність, яким чином інвестиції спрямовують (визначають) розвиток економіки.

Останнім часом світ жив за принципово новим устроєм інвестиційних відносин, коли інвестиції ставали ключовим чинником, який стимулював стійкий економічний ріст і соціальний благоустрій. Інвестиційна активність визначається як ступінь інтенсивності процесів інвестування в межах країни чи регіону, при цьому враховуються реалізовані та потенційні можливості економічної системи. Питання взаємозалежності інвестиційної активності та економічного росту в тій чи іншій мірі досліджувалося всіма економічними школами та напрямками економічної думки – меркантилістами (Т. Мен, С. Фортей); представниками класичної політекономії (А. Сміт, Д. Рікардо, Дж.С. Міль) і шведської школи (К. Віксель, Е. Ліндаль); неолібералами (В. Ойкен, В. Репке); представниками сучасного синтезу інвестиційної теорії (П. Самуельсон, Г. Марковіц). При цьому в кожному економічному напрямку визначається місце та роль держави в управлінні економічними процесами [4-5].

Для вітчизняної економічної думки характерне твердження, що розвиток нашої економіки залежить від інвестиційної діяльності в аспекті міжнародного руху капіталів. Саме на цьому зосереджує увагу цілий ряд українських фахівців.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є аналіз механізму впливу інвестицій на підвищення конкурентоспроможності підприємства, оцінка конкурентоспроможності вітчизняних металургійних підприємств та пошук шляхів підвищення їх інвестиційної привабливості.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ефективний розвиток вітчизняної економіки, підвищення конкурентоспроможності національних виробників з метою подолання економічного відставання від економічно розвинених країн, інтеграції на рівних умовах у світове співтовариство неможливі без здійснення інвестицій та активізації інвестиційної діяльності. Стимулювання інвестиційної активності, удосконалення механізмів залучення інвестицій, повне та всебічне використання закладеного в них потенціалу є одним із шляхів подолання кризи в економіці України.

Між інвестуванням підприємств і збільшенням їх конкурентоспроможності існує двосторонній зв'язок. З одного боку, залучення інвестицій ґрунтується на оцінці фактичної привабливості економіки. З іншого - інвестиційні вливання дозволяють направити додаткові кошти на розвиток виробництва і тим самим збільшити конкурентоспроможність продукції. Інвестиції в основний капітал використовуються для оновлення основних засобів, покращання технології виробництва, розвитку перспективних напрямків роботи підприємства, тим самим збільшуючи його конкурентоспроможність. Успішне дотримання і виконання зазначених принципів дозволить вийти підприємствам на якісно новий рівень виробництва, а отже, і підвищити конкурентоспроможність на ринку [9].

Інтеграція України до світової економіки, характерною особливістю якої є конкурентна боротьба, вимагає переходу від екстенсивного виробництва до моделі інвестиційно-інноваційного розвитку, що, в свою чергу, визначається обсягом, структурою та ефективністю використання інвестиційних ресурсів.

Сьогодні в Україні інвестиції в основні засоби потрібні як ніколи, оскільки їх зношеність вже перевищує всі можливі норми, особливо це помітно під час конкурентної боротьби в ринкових умовах.

Стабільність функціонування підприємства на ринку визначається насамперед конкурентоспроможністю товарів, які на ньому виробляються, наданих послуг і можливостями, що забезпечують успішність у конкурентній боротьбі. Таким чином, систематизація факторів конкурентоспроможності підприємства дає змогу дослідити поточну ринкову ситуацію та можливі її зміни, вивчити пріоритети найбільш небезпечних конкурентів, проаналізувати можливості розширення ринку збуту та слугить в практичній діяльності підприємства основою для розроблення заходів щодо забезпечення його конкурентоспроможності.

Одною з найбільш гострих проблем в управлінні конкурентоспроможністю є інформаційний дефіцит, який підсилюється у міру активізації ринкових відносин. Як результат цього виникає недостатність знання поточного і спрогнозованого стану ринку, пошуку платоспроможних покупців і постачальників товарів, неготовність підприємства до змін попиту та появою на ринку якісної конкурентної продукції [12].

Досвід України показує, що конкурентне середовище не завжди збігається зі середовищем, що сприяє формуванню конкуренції. Залежно від стану економічного середовища і своїх можливостей підприємства з іноземними інвестиціями з метою отримання конкурентних переваг намагаються або зайняти неосвоєні ніші ринку (інноваційна модель конкуренції), або намагаються отримати конкурентні переваги від уряду (рентна модель конкуренції). В Україні більшого розвитку отримала саме остання модель конкуренції. Це пояснюється тим, що несприятливі умови для підприємницької діяльності (низький доступ до кредитних ресурсів, недостатній розвиток внутрішнього ринку, значне дерегулювання економіки) затримують як утворення нових підприємств, так і інноваційний розвиток уже діючих.

Національний інвестиційний клімат у державі визначають інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик. Під інвестиційним потенціалом розуміють об'єктивні, переважно кількісні умови інвестування. Інвестиційний ризик – це переважно якісні політичні, економічні та соціальні характеристики приймаючої країни щодо ймовірності втрати інвестицій чи доходу від них [13].

Характеризуючи інвестиційний клімат України в регіональному зрізі, варто взяти до уваги, що, з одного боку, ми маємо визнані науково-технологічні та промислові центри, а з іншого – для нас характерні диспропорції в природно-ресурсних потенціалах і рівнях економічного розвитку регіонів (областей). Масштабні іноземні інвестиції можуть або поглибити ці диспропорції або нівелювати їх, якщо буде проводитися відповідна цілеспрямована інвестиційна політика.

В Україні на сьогодні створено законодавчу базу у сфері регулювання інвестиційної діяльності, яка постійно вдосконалюється. Законами України «Про захист іноземних інвестицій в Україні», «Про режим іноземного інвестування» для іноземного інвестора в Україні встановлено національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності, тобто рівні умови діяльності з вітчизняним інвестором. За віщеподаними Законами іноземним інвесторам надаються державні гарантії захисту їх капіталовкладень [15].

Однією із ключових у сучасній національній інвестиційній політиці є проблема співвідношення безпосереднього й опосередкованого державного інвестування. Теорією і світовою практикою доведено, що здійснення державою або за її допомоги великих інвестиційних проектів доцільне, якщо без негативних наслідків (підвищення рівня інфляції чи ставки

відсотка) збільшується загальний обсяг інвестицій. Державні інвестиційні програми слід орієнтувати на підтримку галузей, які мають мультиплікативний вплив на сукупний попит, розвивають економічну і соціальну інфраструктуру.

Більш важливою є не пряма інвестиційна діяльність держави, а її здатність забезпечувати сприятливе національне економічне середовище для інвестицій [16].

За джерелами походження інвестиційні ресурси можна поділити на власні (внутрішні) та залучені і запозичені. На рівні корпорації власні джерела – це запаси компанії, нерозподілений прибуток, амортизаційні та інші фонди та інше. На рівні держави власними інвестиційними ресурсами є прибутки державних підприємств, податкові надходження, відрахування у державні фонди соціального страхування, державні резерви. До залучених і запозичених джерел інвестиційних ресурсів на рівні корпорації відносять кошти, залучені від продажу акцій, облігацій, інших цінних паперів, довгострокові кредити і позики. На рівні держави – внутрішні і зовнішні позики (державні облігації, казначейські зобов'язання).

Таблиця 1 - Капітальні інвестиції за 2010 рік

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій ¹		У т. ч. інвестицій в основний капітал	
	млн грн	у % до загального обсягу	млн грн	у % до 2009р.
Україна	189060,6	100,0	150666,5	99,4
Автономна Республіка Крим	8278,2	4,4	6780,9	117,2
Області				
Вінницька	4391,4	2,3	3754,2	137,9
Волинська	2017,0	1,1	1740,1	70,0
Дніпропетровська	15751,6	8,3	12569,5	96,8
Донецька	15324,3	8,1	11072,4	87,1
Житомирська	3947,3	2,1	3019,1	133,5
Закарпатська	2489,1	1,3	2170,0	109,8
Запорізька	8700,5	4,6	7336,4	162,2
Івано-Франківська	5135,8	2,7	4262,4	116,8
Київська	12622,7	6,7	11262,5	109,4
Кіровоградська	2852,2	1,5	2440,2	90,8
Луганська	6233,3	3,3	4705,4	109,5
Львівська	9646,0	5,1	8060,8	119,0
Миколаївська	4351,0	2,3	3775,4	95,0
Одеська	9886,0	5,2	8008,9	81,9
Полтавська	9278,1	4,9	7317,0	96,4
Рівненська	2715,9	1,4	2316,3	85,1
Сумська	2893,5	1,5	2222,8	101,1
Тернопільська	2427,8	1,3	2109,4	144,4
Харківська	9849,9	5,2	7301,4	86,1
Херсонська	2173,6	1,2	1683,8	79,1
Хмельницька	3424,3	1,8	2912,1	81,7
Черкаська	3385,1	1,8	2797,4	93,6
Чернівецька	2210,8	1,2	1817,2	67,2
Чернігівська	2289,2	1,2	1756,2	110,0
м. Київ	34919,1	18,5	25821,5	93,7
м. Севастополь	1866,9	1,0	1653,2	107,0

Вихідними умовами для перетворення України на державу, привабливу для інвестицій, є остаточне утвердження прав приватної власності та забезпечення їх надійного захисту, створення рівних умов конкуренції, розвиток стійких та ефективних фінансових інститутів.

Масштабні, що випереджають світове виробництво і торгівлю, мотиваційно та функціонально диверсифіковані міжнародні інвестиції у цілому задовольняють зростаючий світовий інвестиційний попит. Одночасно посилюється конкуренція між країнами за іноземний, особливо підприємницький капітал, і успіху досягають країни, здатні мобілізувати внутрішні і зовнішні інвестиційні ресурси, для чого необхідною є спрямована на це національна економічна політика, ключовою ознакою якої в сучасних умовах розвитку є не стільки пряма участь в інвестиційних процесах, скільки створення умов для налагодження інвестиційного партнерства як на національному, так і на міжнародному інвестиційних ринках [16].

Незважаючи на те що владою давно вже задекларована інноваційно-інвестиційна модель розвитку, інвестиційний клімат в Україні залишається несприятливим. За оцінками Міністерства економіки, загальна потреба в інвестиціях для структурної перебудови економіки України становить від 140 до 200 млрд дол. США, а щорічна потреба - близько 40-50 млрд дол. США. За оцінками експертів Всесвітнього банку, для досягнення рівня розвитку США Україні потрібно загалом 4 трлн дол. США. Порівняно з цими цифрами фактичні обсяги інвестицій в Україну є мізерними [10].

Як свідчить аналіз, інвестиційні ризики в Україні залишаються досить високими. За даними аналітичного звіту лондонської компанії «Credit Market Analysis», Україна входить до країн із найбільш високим ризиком вкладення інвестицій [12], а також згідно з результатами дослідження «The Economist» наша держава займає 70-те місце із 82 країн у рейтингу підприємницької привабливості на 2008–2012 рр. [11].

Внутрішні можливості інвестування наразі обмежені та прямо залежать від загальноекономічної ситуації в Україні. За цих умов господарювання практично припинився процес оновлення основних фондів. Зношення основних фондів у ряді галузей становить 70-80 %.

На 31.12.2010 р., за даними держкомстату, стан зношення основних фондів по основних галузях промисловості виглядає так:

- гірничо-добувна промисловість - 45,9%.
- преробна промисловість - 55,3%.
- енергетика - 57,9%.
- будівництво - 55,8 [2].

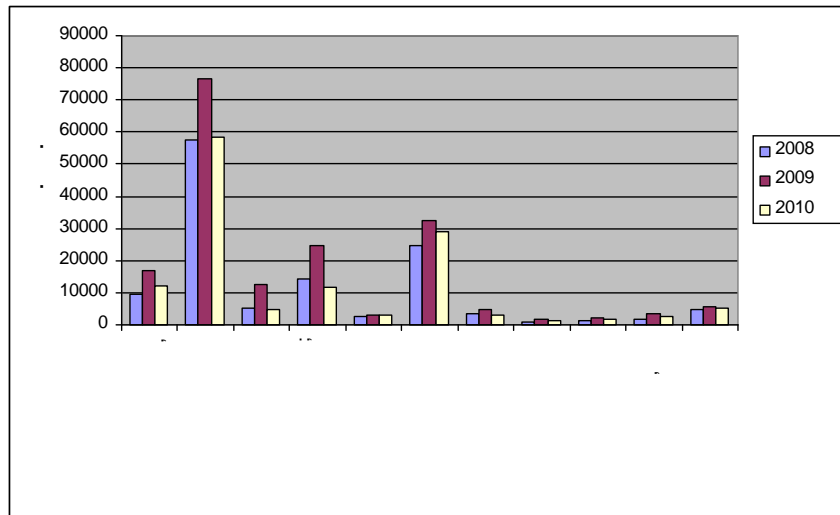
Це свідчить про зниження технічного рівня та конкурентоспроможності виробництва. За оцінками фахівців, Україна має потенційні можливості для ефективного освоєння зовнішніх інвестицій у сумі 2-2,5 млрд дол. США за рік. Така сума достатня для реконструкції пріоритетних галузей економіки упродовж 5 років. А при орієнтації лише на власні резерви цей процес неминуче триватиме 20 і більше років [11].

До 2008 року на металургійних підприємствах України спостерігалася тенденція до розширення обсягів виробництва, починаючи з 2010 року вітчизняні виробники змінюють пріоритети в інвестуванні в напрямі підвищення ефективності. Модернізація виробничих потужностей є пріоритетним завданням металургійних підприємств України, у протилежному разі вони не зможуть утримати свої конкурентні позиції на світовому ринку металів.

Залучення потенційних інвесторів ґрунтується на комплексній оцінці привабливості підприємства та зовнішнього середовища. Згідно з програмою економічного прориву [10] українській економіці потрібні

більш високі темпи економічного зростання (8-10 % на рік). Крім того, наявні резерви факторної конкурентоспроможності (дешева робоча сила і традиційний експорт товарів із низькою доданою вартістю) або вичерпали себе, або вичерпають у короткостроковій перспективі.

Після кризи в 2009 році значні втрати понесли базові галузі вітчизняної економіки: металургія, гірничодобувна галузь, машинобудування та хімічна промисловість гостро відчували на собі зміну світової кон'юнктури - спад обсягів промислового виробництва становив 22% [11].

* Джерело: Офіційний сайт Держкомстату

Рисунок 1 - Інвестиції за галузями у 2008 - 2010 рр.

Галузі, що раніше були лідерами інвестиційної привабливості (будівництво та виробництво будівельних матеріалів, а також фінансовий сектор), у 2010 р. стали найменш цікавими напрямками капіталовкладень, що, зокрема, підтверджується офіційною статистикою. Згідно з даними Держкомстату за три квартали 2009 р. найбільше скоротилися інвестиції в будівництво (55%) та переробну промисловість (41%). Інвестиції у фінансову діяльність зменшилися на 55% порівняно з трьома кварталами 2008 р. Металургія та транспорт виявилися найбільш уразливими перед кризою. Продаж металопродукції на внутрішньому ринку скоротився більше, ніж на зовнішньому. Це зумовлено загальною економічною ситуацією в Україні - призупиненням будівельної галузі, зростанням кінцевої вартості продукції з металу та втратою її конкурентоспроможності.

У період економічного спаду агропромисловий комплекс був фактично єдиною галуззю, що демонструвала позитивну динаміку.

Упродовж останніх років у світі зростає інтерес інвесторів до ринку землі. Ця глобальна тенденція не оминає і Україну, яка, безперечно, має великий потенціал розвитку агропромислового комплексу. Завдяки земельно-ґрунтовим та агрокліматичним ресурсам території України її природно-географічні та соціально-економічні передумови загалом дуже сприятливі.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну на 1 січня 2011 р. становив 44 млрд 708,0 млн дол., що на 11,6% більше за обсяг інвестицій на початок 2010 р., та з розрахунку на одну особу становив 978,5 дол. Про це повідомила Державна служба статистики України.

Інвестиції надійшли зі 125 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр - 9 млрд 914,6 млн дол., Німеччина - 7 млрд 076,9 млн дол., Нідерланди - 4 млрд 707,8 млн дол., Російська Федерація - 3 млрд 402,8 млн дол., Австрія - 2 млрд 658,2 млн дол., Франція - 2 млрд 367,1 млн дол., Сполучене Королівство - 2 млрд 298,8 млн дол., Швеція - 1 млрд 729,9 млн дол., Британські Віргінські Острови, - 1 млрд 460,8 млн дол. та Сполучені Штати Америки 1 млрд 192,4 млн дол.

На підприємствах промисловості зосереджено 14 млрд 042,6 млн дол. (31,4 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну), у т. ч. переробної - 12 млрд 488,1 млн дол. та видобувної - 1 млрд 207,7 млн дол.

Серед галузей переробної промисловості у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів інвестовано 5 млрд 940,4 млн дол. прямих інвестицій, у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів - 1 млрд 858,7 млн дол., хімічну та нафтохімічну промисловість 1 млрд 339,6 млн дол., машинобудування - 1 млрд 171,4 млн дол., виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції - 806,8 млн дол.

Крім того, в економіку України у 2010 р. іноземними інвесторами вкладено 5 млрд 986,0 млн дол прямих інвестицій, що на 6,2% більше, ніж у 2009 р. - 5 млрд 634,6 млн дол.

Із країн ЄС надійшло 4 млрд 605,8 млн дол. (76,9% загального обсягу), із країн СНД - 849,2 млн дол. (14,2%), з інших країн світу - 531,0 млн дол. (8,9%). У той самий час капітал нерезидентів зменшився на 809,7 млн дол.

Інвестування здійснювалося переважно у вигляді грошових внесків, які становили 5 млрд 684,8 млн дол (95,0% вкладеного обсягу).

Приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці країни, з урахуванням його переоцінки, утрат, курсової різниці тощо, за 2010 р. становив 4 млрд 655,0 млн дол. [11].

Зросли обсяги капіталу з Кіпру на 909,3 млн дол, Російської Федерації - на 836,4 млн дол., Нідерландів - на 753,3 млн дол., Франції - на 736,3 млн дол., Німеччини - на 475,0 млн дол. і Швеції - на 454,1 млн дол. Зазначені країни забезпечили майже 90% приросту іноземного капіталу в Україні.

Чистий приріст прямих іноземних інвестицій (ПІІ) до України в січні-вересні 2010 року становив 2,547 млрд дол., що на 14,3% менше цього показника за аналогічний період 2009 року. За дев'ять місяців 2010 року іноземні інвестори вклали в економіку України 3,423 млрд дол прямих інвестицій (на 13,3% менше показника за 9 міс 2009), але водночас вилучили 0,628 млрд дол. (на 25,7% менше), повідомив Державний комітет статистики.

Щодо конкурентних позицій української металургії варто зазначити, що за рейтингом World Steel Association (WSA) Україна займає 8 місце в світі серед найбільших виробників сталі. Зокрема, з початку 2010 року обсяги виробництва сталі в світі починають зростати і станом на 01.04.2010 становили 342,4 млн т, що на 22,2 % вище показника відповідного періоду 2009 року.

Видатною подією 2010 року було отримання холдингом "Метінвест" контролю над конкурентом - Маріупольським металургійним комбінатом імені Ілліча. Це відобразилося як прямі іноземні інвестиції в українську металургію з Нідерландів: компанія Metinvest B.V. має саме голландську прописку.

Значна частка українських підприємств використовує мартенівський спосіб виплавки сталі, що є однією з головних проблем металургійної промисловості України. Більшість розвинених країн відмовилися від цієї технології 20-30 років тому. Наслідком використання неефективних технологій та застарілого обладнання є значне скорочення марочного і розмірного сортаментного ряду продукції, зменшення обсягів виробництва високотехнологічної продукції, а для розширення експорту підприємства перейшли на збільшення виробництва напівфабрикатів [10].

Енергоємність, сумарні енерговитрати на виробництво чавуну, сталі і прокату на українських меткомбінатах приблизно на 30% вищі, ніж на сучасних підприємствах країн Євросоюзу, а також Індії та Китаю [10]. Із врахуванням зростання цін на сировину (вугілля, залізну руду) і енергоресурси підприємствам необхідно підвищувати ефективність виробництва, скорочувати обсяги споживання відносно дорогого коксу і газу, реалізовувати проекти, спрямовані на зниження собівартості готової продукції. Терміни окупності проектів, що спрямовані на підвищення ефективності в 1,5–2 рази нижчі, ніж у проектів із розширення виробничих потужностей, 2,5–4 та 5–6 років відповідно [16].

Головним напрямком модернізації стане впровадження установок пиловугільного вдування палива, установка машин неперервного лиття заготовок (МНЛЗ), будівництво електростанцій, що працюють на доменному чи коксовому газі.

ВИСНОВКИ

Беручи до уваги наявні тенденції інвестиційної діяльності України, доцільно відзначити таке: для динамічного розвитку країни необхідне врівноваження інвестиційних припливів і відпливів, тобто щоб з економіки України і в неї спрямовувалися приблизно однакові за обсягом інвестиційні ресурси, тоді вона не буде залежати від іноземного капіталу і водночас набуде ринкового досвіду господарювання, переймаючи його від ринково розвинутих країн.

Чорна металургія України є однією з головних експортних галузей вітчизняної економіки, що забезпечує 20 % промислового виробництва та 30 % експорту. За результатами проведеного дослідження виділено основні проблеми розвитку галузі: високий рівень експортної залежності; використання застарілого обладнання та технологій, і як наслідок, висока енерго- та матеріалоемність виробництва; недостатність власних коштів для докорінної модернізації виробництва тощо. Вирішення наведених проблем підштовхує власників підприємств до пошуку джерел фінансування масштабних інвестиційних проектів, найбільш реальними з яких є іноземні інвестиції.

З'ясовано, що між інвестуванням підприємств і збільшенням їх конкурентоспроможності існує двосторонній зв'язок. З одного боку, залучення інвестицій ґрунтується на оцінці фактичної привабливості економіки. З іншого - інвестиційні вливання дозволяють спрямувати додаткові кошти на розвиток виробництва і тим самим збільшити конкурентоспроможність продукції.

Для того щоб зберегти свої позиції та забезпечити конкурентні переваги продукції, що виробляється вітчизняними металургійними підприємствами, необхідно впроваджувати сучасні технології та передові моделі забезпечення якості продукції. Використовувати консервативні схеми розливу сталі у великі злитки з подальшим їх перекатом у заготовку сьогодні неефективно. З розвитком технічного прогресу провідні металургійні підприємства впроваджували технологію безперервного розливу сталі.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в узагальненні взаємозв'язку підвищення конкурентоспроможності підприємств та їх інвестування шляхом систематизації аналітичних та статистичних даних діяльності вітчизняних металургійних підприємств у період 2010 – 1-го півріччя 2011 рр.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання з метою підвищення ефективності функціонування металургійних підприємств, реалізація якого спрямована на оптимізацію використання інвестицій та підвищення їх конкурентоспроможності.

Автор планує надалі дослідити механізм впливу іноземних інвестицій на окремі групи чинників підвищення конкурентоспроможності металургійного підприємства та виявити їх взаємозв'язок.

SUMMARY

INTERNATIONAL INVESTMENT ACTIVITY AS AN INCREASE FACTOR OF COMPETITIVENESS OF METALLURGICAL COMPANIES

Mezentseva O.O.,

National Technical University «KPI», Kyiv

The international investment as a factor in increasing the competitiveness of domestic enterprises. Summarizes the relationship of competitiveness of enterprises and their investment in the international market after the financial crisis. The level of investment attractiveness of Ukrainian metallurgy. The ways of modernization of the domestic industry to increase its competitiveness.

Key words: *industrial enterprise, competitiveness, investment, metallurgical complex.*

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мазур Г. О. Особливості державної інвестиційної політики / Г. О. Мазур // Економіка ринкових відносин. – 2008. – № 2 (2). – С. 77–84.
2. Довідка про підсумки роботи галузей за січень-квітень 2010 року // Офіційний сайт Міністерства промислової політики України. – Режим доступу: <http://industry.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article>
3. Мельник Д. Украинская металлургия: риски и перспективы в условиях кризиса [Електронний ресурс] / Д. Мельник // Рейтинговое агентство Кредит-Рейтинг. – Режим доступа: <http://www.credit-rating.ua/ru/analytics/analytical-articles/12162/?print>
4. Терновий В. М. Інвестиційні можливості України / В. М. Терновий // Економіка ринкових відносин. – 2008. – № 2 (2). – С. 74–77.
5. Головченко Н. З. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки та її регіонів в умовах глобалізації: методичні підходи / Н. З. Головченко. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2010.
6. Дегтярьова Ю. В. Роль інвестицій у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств [Електронний ресурс] / Ю. В. Дегтярьова. – Режим доступу: www.irbis.kneu.kiev.ua
7. Сумець О. М. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства Навчально-практичний посібник. – 2-е вид., перероб. та доповн / О. М. Сумець, О. Є. Сомова, Є. Ф. Пеліхов. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 280 с.
8. УкрМет (портал гірничо-металургійного комплексу України) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrmet.com.ua/news>
9. Асоціація гірничорудних підприємств України "Укррудпром" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrruciprom.com/news
10. Обзор металлургии Украины [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://www.raexpert.ru/researches/rmetallurgy/analytics_2006/chao/.
11. Данилишин Б. Подальший розвиток металургійної галузі має здійснюватись через механізм внутрішнього попиту на металопродукцію [Електронний ресурс] / Б. Данилишин // 12. Урядовий портал. - Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/Siaz/Kryza/2010/kr06.pdf
12. Черновалов А. Украинские металлургии возвращаются к модернизации своих предприятий [Електронний ресурс] / А. Черновалов // Коммерсантъ Украина. – 2010. – №33. - Режим доступа: http://www.rusmet.ru/news.php?act=show_news_item&id=52416
13. Качалина Л. М. Конкурентоспособный менеджмент / Л. М. Качалина. – М.: Изд-во ЭКСМО, 2006. – 464 с.
14. Стимулювання інвестиційної діяльності. Державне агентство України з інвестицій та інновацій – офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://in.gov.ua>
15. Мазур В. Конкурентні позиції підприємств гірничо-металургійного комплексу України / В. Мазур, О. Скороход // Економіка України: політ-екон. журн.; Мін-во екон. України, Мін-во фін. України. – К. : Преса України, 2009. – № 3. – С. 4–18.

16. Мазур В. Металлургия Украины: состояние, конкурентоспособность, перспективы [Электронный ресурс] / В. Мазур // Укррудпром. – 01 марта 2010 г. - Режим доступа: http://www.ukrrudprom.ua/digest/Metallurgiya_Ukraini_sostoyanie_konkurentosposobnost_perspektivi.html.
17. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / О. В. Гаврилюк // Фінанси України. — 2008. — № 2 (147). — С.68-81.
18. Мазур В. Конкурентні позиції підприємств гірничо-металургійного комплексу України / В. Мазур, О. Скороход // Економіка України: політ-екон. журн.; Мін-во екон. України, Мін-во фін. України. – К. : Преса України, 2009. – № 3. – С. 4–18.

Надійшла до редакції 7 липня 2011 р.